Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
TAMARA ĆAPETA
prednesené 30. januára 2025 [1]

Spojené veci C-555/23 a C-556/23

Makeleio EPE (C-555/23)
Zougla G.R. AE (C-556/23)
proti
Ethniko Symvoulio Radiotileorasis (ESR)

[návrhy na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podala Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2010/13 – Poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb – Internetový spravodajský portál, ktorý vysiela aj audiovizuálne mediálne služby – Rešpektovanie ľudskej dôstojnosti – Zákaz vysielania programov nízkej kvality – Zásada konformného výkladu – Hranice – Zásada zákonnosti“

I. Úvod

1. Dva grécke internetové spravodajské portály dostali od príslušného vnútroštátneho orgánu pre audiovizuálne mediálne služby pokutu za vysielanie, ktoré nerešpektuje ľudskú dôstojnosť.

2. Uvedené portály napadli tieto pokuty na Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada, Grécko), ktorá je v prejednávaných veciach vnútroštátnym súdom, pričom tvrdili, že príslušné právne predpisy zakazujúce takéto vysielanie nie sú zamerané na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby.

3. V kontexte tohto vnútroštátneho konania sa objavilo viacero otázok týkajúcich sa výkladu smernice o audiovizuálnych mediálnych službách [2] a hraníc zásady konformného výkladu.

II. Skutkový stav, prejudiciálna otázka a konanie na Súdnom dvore

4. Makeleio a Zougla (ďalej len „žalobcovia v konaní vo veci samej“) sú grécke internetové spravodajské portály, ktoré na svojich webových stránkach ponúkajú aj audiovizuálne programy. Nejde o tradičných poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb, nemožno ich teda

[1] Jazyk prednesu: angličtina.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 2010, s. 1), v znení zmenenom smernicou 2018/1808 (v konsolidovanom znení, ďalej len „smernica o audiovizuálnych mediálnych službách“).

porovnávať s televíznymi stanicami, ktoré buď vysielajú na pridelených frekvenciách, alebo online, alebo oboma uvedenými spôsobmi. Tieto internetové spravodajské portály však aj napriek tomu niekedy ponúkajú verejnosti programy, na ktoré sa vzťahuje smernica o audiovizuálnych mediálnych službách. Takýchto poskytovateľov budem nazývať internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby.

5. Dňa 29. júna 2021 odvysielal portál Makeleio reláciu, v ktorej moderátor pri uvádzaní správy o návšteve zástupcov komunity LGBT+ na úrade gréckeho premiéra použil znevažujúce, urážlivé a hanlivé výrazy o homosexuálnych osobách, ironicky komentoval ich sexuálnu orientáciu a nepriamo nabádal k verbálnym a fyzickým útokom na tieto osoby. Na záver opakovane jasne poukázal na sexuálnu orientáciu menovaných politických osobností (ďalej len „prvý sporný program“).

6. Dňa 22. februára 2022 portál Zougla odvysielal na svojej webovej stránke program rozhlasovej stanice, ktorá vysiela aj prostredníctvom internetu. Počas tohto vysielania moderátor pod zámienkou prebiehajúceho trestného konania proti tretím osobám za pedofíliu osobne a bezdôvodne zaútočil na určité politické osobnosti, pričom uviedol ich mená a priezviská a vyslovil viacero hanlivých a urážlivých poznámok, ktoré sa týkali ich údajného sklonu k ochrane pedofilov, pederastov a ich vplyvu pri presadzovaní rôznych osôb do zodpovedných funkcií, aby mohli uskutočňovať svoje sexuálne preferencie (ďalej len „druhý sporný program“).

7. Oba sporné programy boli postúpené Ethniko Symvoulio Radiotileorasis (Národná rada pre televízne a rozhlasové vysielanie, Grécko; ďalej len „ESR“), ktorá je gréckym nezávislým správnym orgánom, ktorý dohliada na trh s audiovizuálnymi mediálnymi službami a reguluje ho [3].

8. ESR sa domnievala, že má právomoc v prípade dvoch programov, ktoré boli poskytnuté verejnosti, keďže oba portály Makeleio aj Zougla považovala za poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb v zmysle smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a zákona č. 4779/2021 [4], ktorým sa daná smernica transponovala do vnútroštátnych právnych predpisov.

9. Za odvysielanie prvého sporného programu [5] uložila ESR portálu Makeleio dve správne sankcie. Prvá pokuta vo výške 30 000 eur bola uložená za porušenie zákazu podľa článku 8 zákona č. 4779/2021 o podnecovaní k násiliu alebo nenávisti voči osobám z dôvodu ich sexuálnej orientácie. Týmto ustanovením zákona č. 4779/2021 sa do gréckeho práva transponoval článok 6 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách. Z návrhov na začatie prejudiciálneho konania

[3] ESR je vnútroštátny regulačný orgán v zmysle článku 30 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[4] Nomos 4779/2021, Ensomatosi stin ethniki nomothesia tis Odigias (EE) 2010/13 tou Europaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou tis 10is Martiou 2010 gia ton syntonismo orismenon nomothetikon, kanonistikon kai dioikitikon diatakseon ton kraton melon schetika me tin parochi ypiresion optikoakoustikon meson, opos echei tropopoiithi me tin Odigia (EE) 2018/1808 tou Europaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou tis 14is Noemvriou 2018 kai alles diatakseis armodiotitas tis Genikis Grammateias Epikoinonias kai Enimerosis [zákon č. 4779/2021, ktorým sa do vnútroštátneho práva prebrala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) v znení zmien podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018 a iné ustanovenia v právomoci generálneho tajomníka pre komunikáciu a informácie (*Úradný vestník* I/27 z 20. februára 2021) (ďalej len „zákon č. 4779/2021“)].

[5] Na pojednávaní sa vysvetlilo, že program sa najprv vysielal naživo, a následne zostal na webovej stránke portálu Makeleio, kde bol na požiadanie prístupný.

vyplýva, že v článku 8 zákona č. 4779/2021 sa celý článok 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách netransponoval doslovne, ale vynechala sa jeho úvodná veta, v ktorej sa všeobecne odkazuje na zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti. [6]

10. Druhá pokuta, tiež vo výške 30 000 eur bola uložená za porušenie zákazu vysielania programu nízkej kvality. Takýto zákaz sa stanovuje v dvoch právnych predpisoch prijatých pred zákonom č. 4779/2021, a to v zákone č. 2328/1995 a prezidentskom dekréte č. 77/2003. [7] V týchto dvoch aktoch sa výslovne ukladá povinnosť rešpektovať hodnotu a osobnosť ľudí a zakazuje sa vysielanie programov, ktorých obsah je nekvalitný. ESR na pojednávaní vysvetlila, že obsah takýchto programov sa považoval za nekvalitný práve preto, že nerešpektoval ľudskú dôstojnosť.

11. ESR takisto uložila portálu Zougla dve správne sankcie za odvysielanie druhého sporného programu. Prvá pokuta vo výške 80 000 eur bola uložená za odvysielanie nekvalitného obsahu a druhá pokuta vo výške 40 000 eur za porušenie povinnosti rešpektovať ľudskú dôstojnosť. Obe sankcie vychádzali z rovnakých dvoch právnych predpisov, na základe ktorých bola uložená druhá pokuta portálu Makeleio, teda zo zákona č. 2328/1995 a prezidentského dekrétu č. 77/2003.

12. Zákon č. 2328/1995 a prezidentský dekrét č. 77/2003, ktoré slúžili ako právny základ pre časť uložených sankcií, sa výslovne neuplatňujú na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby. ESR však aj napriek tomu zastávala názor, že vnútroštátne predpisy, v ktorých sa stanovuje povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť a osobnosť sa aj napriek tomu, že boli prijaté pred smernicou o audiovizuálnych službách, musia uplatňovať na „každý audiovizuálny materiál, ktorý sa sprístupňuje verejnosti prostredníctvom voľne dostupných webových stránok a ktorý môže mať vplyv na osoby, ktoré ho sledujú, porovnateľný s vplyvom vysielania zodpovedajúceho obsahu tradičnými poskytovateľmi obsahu“. Podľa názoru ESR sa preto povinnosti vyplývajúce z týchto vnútroštátnych právnych predpisov musia vzťahovať aj na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby, hoci tieto nie sú výslovne zahrnuté v znení príslušných vnútroštátnych ustanovení.

13. Žalobcovia v konaní vo veci samej podali dve samostatné žaloby, ktorými sa domáhali zrušenia rozhodnutí ESR na Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada). Žalobcovia tvrdia, že nemôžu byť penalizovaní za porušenie povinnosti rešpektovať ľudskú dôstojnosť a za odvysielanie programu nízkej kvality, pretože vnútroštátny právny predpis, v ktorom sa takáto povinnosť stanovuje, sa neuplatňuje na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby.

14. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nie je jasné, či žalobcovia spochybňujú charakterizáciu sporných programov ako nerešpektujúcich ľudskú dôstojnosť alebo ako programov nízkej kvality. Napadnutie sa týka skôr *uplatniteľnosti* gréckych právnych predpisov, ktorými sa im ukladá povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť.

[6] Podľa prílohy II k obom návrhom na začatie prejudiciálneho konania sa v článku 8 zákona č. 4779/2021 stanovuje: „Audiovizuálne mediálne služby by nemali obsahovať žiadne podnecovanie k násiliu alebo nenávisti namierené proti skupine osôb alebo členovi skupiny na základe rasy, farby pleti, národnostného alebo etnického pôvodu, predkov, náboženstva, zdravotného postihnutia, sexuálnej orientácie, identity alebo rodovej charakteristiky.“

[7] V návrhoch na začatie prejudiciálneho konania sa odkazuje na článok 1 ods. 1 Nomos 2328/1995, nomiko kathestos tis idiotikis tileorasis kai tis topikis radiofonias, rythmisi thematon tis radiotileoptikis agoras kai alles diatakseis (zákon č. 2328/1995 o úprave právneho postavenia súkromných televízií a lokálnych rádií, regulácii rozhlasového a televízneho trhu a iných ustanoveniach) (*Úradný vestník* I/159 z 3. augusta 1995) (ďalej len „zákon č. 2328/1995“), a na článok 2 ods. 1, článok 4 a článok 9 ods. 2 Proedriko diatagma 77/2003, kodikas deontologias eidiseografikon kai allon dimosiografikon kai politikon ekpompon (prezidentský dekrét č. 77/2003, ktorým sa prijal etický kódex spravodajstva a iných publicistických a politických programov) (*Úradný vestník* I/75 z 28. marca 2003) (ďalej len „prezidentský dekrét č. 77/2003“).

15. Pokiaľ ide o otázku, či sa vo vnútroštátnom práve ukladá zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a vysielania programu nízkej kvality na internetových spravodajských portáloch, ktoré vysielajú aj audiovizuálne služby, je senát Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) rozdelený. Na jednej strane väčšina zastáva názor, že príslušné vnútroštátne právne predpisy sa jasne a jednoznačne na takéto internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby, nevzťahujú. V dôsledku toho podľa názoru väčšiny nemohol vnútroštátny regulačný orgán analogickým uplatnením ustanovení vnútroštátneho práva uložiť žalobcom sporné sankcie.

16. Na druhej strane menšina senátu Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) zastáva názor, že grécke právne predpisy, vrátane článku 15 ods. 2 Syntagma tis Elladas (grécka Ústava)[8], sa vzťahujú na vysielanie všetkých programov bez ohľadu na spôsob vysielania, a teda zahŕňajú aj internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby. Táto menšina preto zastáva názor, že v súčasnosti platné grécke právne predpisy už vysielateľom, ako sú portály Makeleio a Zougla, ukladajú zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti. Podľa názoru menšiny tak vnútroštátny regulačný orgán uložil sporné sankcie zákonne.

17. Napriek tomuto nesúladu Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) jednohlasne zastáva názor, že jedným z cieľov smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je zaručiť rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a zabrániť vysielaniu programov nízkej kvality, o čo ide aj v dvoch prejednávaných veciach. Tento súd však žiada Súdny dvor, aby potvrdil, či je takýto výklad smernice o audiovizuálnych mediálnych službách správny.

18. Okrem toho, aj keď je zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti cieľom smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a patrí do jej regulačnej pôsobnosti, vnútroštátny súd, alebo aspoň väčšina tohto súdu, sa domnieva, že sporné sankcie nemožno uložiť internetovým spravodajským portálom, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby, len na základe výkladu vnútroštátneho práva v súlade so smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách. Bráni tomu zásada zákonnosti vyjadrená zásadou *nullum crimen, nulla poena sine lege*.

19. Za týchto okolností Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Zahŕňajú ciele [smernice 2010/13] v znení zmenenom [smernicou 2018/1808], t. j. vzťahuje sa pôsobnosť uvedenej smernice na: a) záruku rešpektovania a ochrany ľudskej hodnoty a dôstojnosti; a b) zamedzenie vysielaniu hanlivého obsahu televíznymi vysielateľmi, najmä obsahu vyznačujúceho sa prvkami, aké odvysielala spoločnosť, ktorá je žalobkyňou v prejednávanej veci?

[8] Článok 14 gréckej Ústavy sa týka slobody prejavu a slobody tlače. V článku 15 ods. 1 sa tak stanovuje, že „ustanovenia na ochranu tlače v predchádzajúcom článku sa neuplatňujú na filmy, zvukové záznamy, rozhlas, televíziu alebo akékoľvek podobné médium na prenos hovoreného slova alebo obrazov“.
Článok 15 ods. 2 gréckej Ústavy znie takto:
„Rozhlas a televízia sú pod priamou kontrolou štátu. Kontrola a ukladanie pokút v správnom konaní patria do výlučnej právomoci Národnej rady pre televízne a rozhlasové vysielanie, ktorá je nezávislým orgánom, ako sa stanovuje v právnych predpisoch. Priama kontrola zo strany štátu, ktorá môže mať aj formu predchádzajúceho povolenia, sa zameriava na objektívne a rovnocenné vysielanie informácií a spravodajstva, ako aj literárnych a umeleckých diel, na zabezpečenie kvalitnej úrovne programov vyplývajúcej z úlohy rozhlasu a televízie v spoločnosti a z kultúrneho rozvoja krajiny, ako aj na rešpektovanie hodnoty ľudskej bytosti a ochranu detí a mládeže.“

2. Za predpokladu, že: a) povinnosť rešpektovať a ochraňovať ľudskú hodnotu a dôstojnosť; a/alebo b) zákaz vysielania hanlivého obsahu, najmä obsahu vyznačujúceho sa prvkami sporného vysielania v prejednávanej veci, patria do pôsobnosti smernice, bráni článok 4 ods. 1 smernice v spojení so zásadou rovnosti zaobchádzania zakotvenou v článkoch 20 a 21 Charty základných práv Európskej únie ustanoveniu vnútroštátneho práva, podľa ktorého sa tieto povinnosti ukladajú všetkým televíznym vysielateľom okrem televíznych vysielateľov vysielajúcich výlučne prostredníctvom internetu?

3. V prípade, že odpoveď na prvé dve otázky je kladná, je vnútroštátny regulátor na účely zabezpečenia praktickej účinnosti smernice povinný uplatňovať ustanovenia vnútroštátneho práva ukladajúce predmetné povinnosti bez rozdielu na všetkých televíznych vysielateľov, hoci vnútroštátne právo stanovuje dané povinnosti a príslušné sankcie vo vzťahu ku všetkým televíznym vysielateľom okrem vysielateľov vysielajúcich výlučne prostredníctvom internetu, alebo je ukladanie správnych sankcií za porušenie uvedených povinností televíznym vysielateľom prostredníctvom internetu na základe širokého výkladu alebo analogického uplatnenia vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa iného televízneho vysielania nezlučiteľné so zásadou *nullum crimen, nulla poena sine lege certa*, ktorá je zakotvená v článku 49 ods. 1 prvej vete Charty základných práv Európskej únie, v spojení so zásadou právnej istoty?

4. V prípade, že odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku je záporná, a za predpokladu, že: a) povinnosť rešpektovať a ochraňovať ľudskú hodnotu a dôstojnosť; a/alebo b) zákaz vysielania hanlivého obsahu (najmä obsahu, aký bol predmetom vysielania v prejednávanej veci) nepatria do pôsobnosti smernice podľa článku 4 ods. 1, má sa v prípade, že vnútroštátne právo členského štátu ukladá uvedené povinnosti pod hrozbou správnych sankcií televíznym vysielateľom vysielajúcim prostredníctvom terestriálnych, satelitných alebo širokopásmových sietí, neobsahuje však rovnocenné ustanovenia, pokiaľ ide o televíznych vysielateľov prostredníctvom internetu, článok 2 ods. 1 smernice 2010/13 v aktuálnom znení vykladať v tom zmysle, že príslušný vnútroštátny orgán je na základe zásady rovnosti zaobchádzania povinný zvážiť možnosť uloženia správnych sankcií za porušenie predmetných ustanovení aj vo vzťahu k televíznemu vysielaniu prostredníctvom internetu?

5. V prípade, že odpoveď na štvrtú otázku je kladná, je povinnosť vnútroštátneho regulátora uplatňovať ustanovenia vnútroštátneho práva ukladajúce predmetné povinnosti v závislosti od vyššie uvedených skutočností a na základe výkladu vnútroštátneho práva zodpovedajúceho právu Únie, najmä uvedeným ustanoveniam smernice, na všetky druhy televízneho vysielania bez rozdielu, nezávisle od spôsobu prenosu signálu, zlučiteľná so zásadou *nullum crimen, nulla poena sine lege certa* a so zásadou právnej istoty, vzhľadom na skutočnosť, že uvedené povinnosti, stanovené vnútroštátnym právom vo vzťahu ku všetkým ostatným televíznym vysielateľom, sa neuplatňujú na televízne vysielanie prostredníctvom internetu?“

20. Písomné pripomienky predložili Súdnemu dvoru portál Makeleio, ESR, grécka a švédska vláda a Európska komisia.

21. Dňa 16. októbra 2024 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom Makeleio, grécka a švédska vláda a Komisia predniesli ústne pripomienky.

III. Analýza

A. Predbežné otázky

1. Môžu sa webové stránky, ako sú Makeleio a Zougla, považovať za poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb?

22. Na začiatku je potrebné určiť, či možno portály Makeleio a Zougla považovať v súvislosti s predmetnými programami, za ktoré im boli uložené pokuty, za poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb, na ktorých sa vzťahuje smernica o audiovizuálnych mediálnych službách.

23. Kladná odpoveď na túto otázku podľa mňa jasne vyplýva z rozsudku New Media Online[9]. Tento rozsudok bol vydaný pred zmenou smernice o audiovizuálnych mediálnych službách v roku 2018. Napriek tomu je stále relevantný, a to najmä z toho dôvodu, že niektoré zistenia tohto rozsudku boli zahrnuté do znenia smernice o audiovizuálnych mediálnych službách z roku 2018.

24. Daná vec sa týkala služieb poskytovaných spoločnosťou, ktorá podobne ako žalobcovia v prejednávaných veciach spravuje online noviny. Daná spoločnosť však okrem svojej hlavnej služby ponúkala aj krátke videá, ktoré zodpovedali krátkym spravodajským klipom, ktoré sa v takomto formáte v „tradičnej“ televízii zvyčajne nenachádzajú. Tieto videá nesúviseli so spravodajstvom, ktoré tieto online noviny poskytovali.

25. Za týchto okolností Súdny dvor v prvom rade zistil, že „pojem ‚program‘ v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) smernice 2010/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zahrnuje sprístupnenie krátkych videí, ktoré zobrazujú krátke sekvencie lokálneho spravodajstva, športu alebo zábavy, na poddoméne internetovej stránky novín“[10].

26. Vymedzenie pojmu „program“ v článku 1 ods. 1 písm. b) smernice o audiovizuálnych mediálnych službách zostalo po zmene z roku 2018 rovnaké. Uvádza sa v ňom:

„‚program‘ je súbor pohybujúcich sa obrazov so zvukom alebo bez zvuku predstavujúci bez ohľadu na jeho trvanie samostatnú položku v rámci programovej skladby alebo katalógu, ktorý zostavil poskytovateľ mediálnych služieb, vrátane kinematografických dlhometrážnych filmov, videoklipov, športových podujatí, situačných komédií, dokumentárnych filmov, detských programov a pôvodných televíznych hier“.

27. V rozsudku New Media Online Súdny dvor ďalej dospel k záveru, že takýto program predstavuje „audiovizuálnu mediálnu službu“ v zmysle článku 1 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, a to aj v prípade, že hlavnou činnosťou spoločnosti je poskytovať online noviny, ak takýto program možno oddeliť od spravodajstva, ktoré spoločnosť poskytuje.[11]

[9] Rozsudok z 21. októbra 2015, New Media Online (C-347/14, EU:C:2015:709, ďalej len „rozsudok New Media Online“).

[10] New Media Online, bod 24.

[11] New Media Online, body 26, 28 a 33.

28. Článok 1 ods. 1 písm. a) bod i) smernice o audiovizuálnych službách, v ktorom sa vymedzuje význam pojmu audiovizuálne mediálne služby, bol preto zmenený tak, aby zahŕňal uvedenú judikatúru, a v súčasnosti znie takto:

„a) ‚audiovizuálna mediálna služba' je:

i) služba, ako ju vymedzujú články 56 a 57 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pričom základný účel služby alebo jej oddeliteľnej časti je poskytovanie programov, za ktoré je redakčne zodpovedný poskytovateľ mediálnych služieb, širokej verejnosti, s cieľom informovať, zabávať alebo vzdelávať prostredníctvom elektronických komunikačných sietí v zmysle článku 2 písm. a) smernice 2002/21/ES; takéto audiovizuálne mediálne služby sú buď televíznym vysielaním v zmysle písmena e) tohto odseku, alebo audiovizuálnou mediálnou službou na požiadanie v zmysle písmena g) tohto odseku".

29. Vzhľadom na uvedené podľa mňa nie sú pochybnosti o tom, že webové stránky, ktoré nie sú konvenčnými televíznymi stanicami, patria do pôsobnosti smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, keď vysielajú programy v zmysle článku 1 ods. 1 písm. a) bodu i) smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, a to buď ako svoju hlavnú službu, alebo ako oddeliteľnú časť iného druhu služieb, ktoré poskytujú.

30. Nezdá sa, že by videá, ktoré zverejnili portály Makeleio a Zougla, súviseli so spravodajstvom na ich webových stránkach. Preto sa na sporné programy v prejednávaných veciach podľa všetkého vzťahuje vymedzenie audiovizuálnej mediálnej služby.

31. Portál Makeleio na pojednávaní tvrdil, že sporný program nebol poskytnutý v rámci jeho redakčnej zodpovednosti.

32. Súdny dvor konštatoval, že sa má usudzovať, že „fyzická alebo právnická osoba so sídlom v členskom štáte má preto redakčnú zodpovednosť… ak vyberá a usporadúva programy tohto televízneho kanála do chronologickej štruktúry" [12]. Odráža sa to aj vo vymedzení pojmu „redakčná zodpovednosť" v článku 1 ods. 1 písm. c) smernice o audiovizuálnych mediálnych službách. [13]

33. V rámci rozdelenia právomocí medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi v prejudiciálnom konaní prináleží overenie skutkového stavu vnútroštátnemu súdu. Súdny dvor je zo zásady viazaný opisom veci, pokiaľ ide o skutkový stav a uplatniteľné vnútroštátne právne predpisy, ako ho predložil vnútroštátny súd. [14]

34. V tomto smere je dôležité, že v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd zohľadnil smernicu o audiovizuálnych službách a rozsudok New Media Online a jednohlasne dospel k záveru, že obaja žalobcovia sú v súvislosti s programami vysielania, za ktoré dostali pokutu, poskytovateľmi audiovizuálnych mediálnych služieb v zmysle smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[12] Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2019, Baltic Media Alliance (C-622/17, EU:C:2019:566, bod 41).

[13] Keď sa na to v prejednávanej veci opýtali portálu Makeleio na pojednávaní, portál potvrdil, že jeho zamestnanec vyberal a usporadúval audiovizuálne mediálne služby pod dohľadom tejto spoločnosti.

[14] Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. marca 1978, Oehlschläger (C-104/77, EU:C:1978:69, bod 4), a z 31. januára 2023, Puig Gordi a i. (C-158/21, EU:C:2023:57, bod 61 a citovaná judikatúra).

35. S výhradou konečného potvrdenia vnútroštátnym súdom sa preto zdá, že okolnosti v konaní vo veci samej patria do osobnej pôsobnosti smernice o audiovizuálnych mediálnych službách v znení zmien z roku 2018.

2. Rozdielne názory členov senátu vnútroštátneho súdu

36. Ako som už vysvetlila, členovia senátu Štátnej rady, ktorá predložila prejudiciálne otázky, sa nezhodujú na výklade gréckeho práva v súvislosti s prejednávanými vecami (pozri body 15 a 16 vyššie).

37. Na jednej strane sa väčšina domnieva, že v gréckych právnych predpisoch sa neukladá všeobecný zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a poskytovania programov nízkej kvality na internetových spravodajských portáloch, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby. Na strane druhej sa menšina domnieva, že takéto povinnosti sú takýmto internetovým vysielateľom podľa existujúcich gréckych právnych predpisov uložené.

38. V tomto smere treba pripomenúť, že v rámci rozdelenia právomocí v prejudiciálnom konaní nemá Súdny dvor právomoc vykladať vnútroštátne právo. Súdny dvor môže vykladať len príslušné ustanovenia práva Únie. [15] Ak ide o smernice, ako to je v prejednávaných veciach, Súdny dvor môže vysvetliť povinnosti, ktoré musia podľa smernice členské štáty uložiť subjektom v rámci svojej právomoci prijatím vykonávacích právnych predpisov.

39. Správnosť transpozície smernice do vnútroštátneho práva musí potom posúdiť vnútroštátny súd. V tomto smere Súdny dvor nemôže v prejednávaných veciach riešiť nesúlad medzi väčšinovým a menšinovým názorom senátu Štátnej rady, ktorá podala návrh na začatie prejudiciálneho konania.

40. Stojí však za to pripomenúť, že podľa článku 288 tretieho odseku ZFEÚ je síce smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, ale voľba formy a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány.

41. Prijatie právneho predpisu, ktorým sa vykonáva smernica, teda nemusí nevyhnutne znamenať, že sa musí prijať zákon, ktorého osobitným cieľom je transpozícia konkrétnej smernice.

42. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora „existencia všeobecných zásad alebo pravidiel môže urobiť prebratie osobitnými legislatívnymi alebo správnymi opatreniami nadbytočným, avšak pod podmienkou, že tieto normy účinne poskytujú záruku úplného uplatnenia smernice a že v prípade, keď predmetné ustanovenie uvedenej smernice zakladá práva jednotlivcov, je právna situácia vyplývajúca z týchto zásad dostatočne presná a jasná, pričom oprávnené osoby sú schopné poznať svoje práva v plnom rozsahu, prípadne sa na ne odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi“ [16].

43. Z uvedeného vyplýva, že „na účely určenia, či vnútroštátna právna úprava dostatočne preberá povinnosti vyplývajúce z danej smernice, treba zohľadniť nielen právnu úpravu, ktorá bola osobitne prijatá na účely prebratia tejto smernice, ale aj všetky existujúce a uplatniteľné právne normy“ [17].

[15] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. decembra 1965, Dekker (C-33/65, EU:C:1965:118, s. 904), ako aj z 26. októbra 2023, EDP – Energias de Portugal a i. (C-331/21, EU:C:2023:812, bod 40 a citovaná judikatúra).

[16] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júna 2021, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) (C-303/20, EU:C:2021:479, bod 34 a citovaná judikatúra).

[17] Rozsudok z 10. júna 2021, Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) (C-303/20, EU:C:2021:479, bod 35).

44. Právne predpisy existujúce pred prijatím smernice alebo pravidlá stanovené vo vnútroštátnej ústave sa preto môžu chápať ako dostatočné na transpozíciu smernice za predpokladu, že subjekty môžu s dostatočnou istotou overiť, že požívajú práva alebo majú povinnosti uložené touto smernicou. Podobne by sa existujúce pravidlá mohli doplniť novým zákonom len v časti, ktorá ešte nie je upravená existujúcimi pravidlami. Správna technika transpozície smerníc tak závisí od špecifických spôsobov regulácie v jednotlivých členských štátoch.

45. O tom, či zákon č. 4779/2021, ktorým bola smernica o audiovizuálnych mediálnych službách transponovaná do gréckeho práva, iba doplnil zložitú sieť zákonov, ktorými sa regulujú audiovizuálne mediálne služby v Grécku,[18] a zaviedli sa ním len také normy, ktoré predtým neexistovali (ako to na pojednávaní uviedla ERS a grécka vláda), môže rozhodnúť len vnútroštátny súd.

46. Prvá a druhá položená otázka by sa teda mohli chápať tak, že sa nimi od Súdneho dvora požaduje, aby vysvetlil, ktoré povinnosti poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb musia členské štáty zaviesť do svojho právneho systému, aby riadne transponovali smernicu o audiovizuálnych mediálnych službách. To vnútroštátnemu súdu umožní rozhodnúť, či bola smernica správne transponovaná do vnútroštátneho práva.

47. Treťou otázkou sa potom pýta, či v prípade, ak smernica o audiovizuálnych mediálnych službách nebola plne transponovaná do vnútroštátneho práva, má vnútroštátny súd v prejednávaných veciach povinnosť vykladať existujúce vnútroštátne právo v tom zmysle, že dosahuje výsledok požadovaný danou smernicou. V prejednávaných veciach je týmto výsledkom zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti uložený všetkým poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb vrátane internetových spravodajských portálov, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby. Touto otázkou sa vnútroštátny súd konkrétne pýta, či by povinnosť konformného výkladu dosiahla svoju hranicu, ak by jej dôsledkom bolo uloženie povinnosti jednotlivcovi, za ktorej porušenie môže byť uložená trestná sankcia.

48. Ako ukážem ďalej, vzhľadom na odpovede na tieto otázky nebude potrebné zaoberať sa štvrtou a piatou otázkou.

B. Odpovede na prejudiciálne otázky

1. Prvá otázka – pôsobnosť smernice o audiovizuálnych mediálnych službách

49. Svojou prvou otázkou vnútroštátny súd požaduje, aby Súdny dvor potvrdil, že cieľ, a teda aj pôsobnosť smernice o audiovizuálnych mediálnych službách zahŕňa a) zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a b) zákaz nekvalitného obsahu programov.

50. Vnútroštátny súd v tomto smere žiada o výklad článku 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[18] Grécka vláda na vypočutí vysvetlila, že rôzne vrstvy vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa audiovizuálnych mediálnych služieb treba chápať v historickom kontexte, začínajúc novou ústavou, prvou privatizáciou verejnoprávnej televízie, potom rozšírením na platenú televíziu, príchodom digitálnej televízie, ktorá nahradila analógovú televíziu, a audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Okrem troch už uvedených právnych predpisov sú vo veciach prejednávaných na vnútroštátnom súde relevantné ďalšie grécke právne predpisy, ktoré sa uvádzajú v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania.

51. V tomto ustanovení sa totiž uvádza:

„1. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť členských štátov rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť, členské štáty primeranými prostriedkami zabezpečia, aby audiovizuálne mediálne služby poskytované poskytovateľmi mediálnych služieb, na ktorých sa vzťahuje ich právomoc, neobsahovali žiadne:

a) podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi skupiny založené na ktoromkoľvek z dôvodov uvedených v článku 21 charty;

b) verejné podnecovanie k páchaniu trestných činov terorizmu, ako sa stanovuje v článku 5 smernice (EÚ) 2017/541.“

a) Zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti

52. V prvom rade vzniká otázka o zmysle úvodnej vety článku 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách: „bez toho, aby bola dotknutá povinnosť členských štátov rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť“. Mala by sa táto veta vykladať v tom zmysle, že sa ňou od členských štátov vyžaduje, aby v prípade programov poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych službách zaviedli všeobecný zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti? Alebo je jedinou povinnosťou členských štátov uložiť poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb dve konkrétne povinnosti uvedené v písmenách a) a b) daného článku?

53. V návrhu smernice 2018/1808 predloženom Komisiou sa táto úvodná veta nenachádzala. [19]

54. Komisia na vypočutí vysvetlila, že táto veta bola výsledkom kompromisu medzi naliehaním Európskeho parlamentu výslovne zahrnúť všeobecný zákaz porušovania ľudskej dôstojnosti a nesúhlasom Rady Európskej únie s takouto všeobecnou formuláciou v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách.

55. Jediný dostupný dokument, ktorý je súčasťou legislatívneho vývoja tejto smernice umožňuje Súdnemu dvoru iba potvrdiť, že danú vetu akceptoval Parlament aj Rada na prvom čítaní legislatívneho procesu, ktorý viedol k zmene smernice o audiovizuálnych mediálnych službách. [20] V dostupných dokumentoch, ktoré zachytávajú legislatívny vývoj smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, však nie sú uvedené ani dôvody, pre ktoré chcel Parlament výslovne zahrnúť všeobecný zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti do textu smernice, ani, čo je dôležitejšie, dôvody, pre ktoré sa Rada postavila proti takémuto riešeniu.

[19] Európska komisia, „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu [COM(2016) 287 final]. V pôvodnom znení smernice o audiovizuálnych mediálnych službách z roku 2010 znel článok 6 takto: „Členské štáty primeranými prostriedkami zabezpečia, aby audiovizuálne mediálne služby poskytované poskytovateľmi mediálnych služieb, na ktorých sa vzťahuje ich právomoc, neobsahovali žiadne podnecovanie nenávisti na základe rasy, pohlavia, náboženstva alebo národnosti.“ Neobsahoval tak žiaden odkaz na všeobecný zákaz programov, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť.

[20] Rada Európskej únie, „Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu – výsledok prvého čítania v Európskom parlamente (Štrasburg, 1. – 4. októbra 2018)“, (ST 12689 2018 INIT), s. 62. Rovnaká veta bola zahrnutá aj do odôvodnenia 60 smernice 2018/1808.

56. V dôsledku uvedeného, ako pripustila Komisia, existujú prinajmenšom dva možné výklady. Na jednej strane by sa mal článok 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách chápať v tom zmysle, že neukladá všeobecnú povinnosť zakázať nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti <podnecovanie k nenávisti a násiliu [článok 6 ods. 1 písm. a)] a verejné podnecovanie k páchaniu trestných činov terorizmu [článok 6 ods. 1 písm. b)]>. Na druhej strane by sa to isté ustanovenie mohlo chápať v tom zmysle, že sa ním *spolu* s dvomi špecifickými uvedenými povinnosťami ukladá všeobecná povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť.

57. Komisia na pojednávaní uprednostňovala prvý výklad, a to konkrétne ten, že smernica o audiovizuálnych mediálnych službách neobsahuje všeobecný zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti, ktorý sa musí uložiť poskytovateľom audiovizuálnych mediálnych služieb. Napriek tomu zastáva názor, že špecifické povinnosti zakázať obsah, ktorý podnecuje k násiliu, nenávisti alebo terorizmu, sú vyjadrením požiadavky rešpektovať ľudskú dôstojnosť.

58. Naopak, všetci ostatní účastníci prejednávaného konania (Makeleio, ESR a grécka a švédska vláda) súhlasili s tým, že zabezpečenie rešpektovania a ochrany ľudskej dôstojnosti je povinnosťou vyplývajúcou zo smernice o audiovizuálnych mediálnych službách. Takýto názor zastáva aj vnútroštátny súd.

59. Navrhujem, aby Súdny dvor prijal výklad úvodnej časti článku 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, podľa ktorého sú členské štáty povinné vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch ustanoviť všeobecný zákaz programov nerešpektujúcich ľudskú dôstojnosť.

60. Účel smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a právny kontext jej článku 6 ods. 1 vrátane ďalších ustanovení samotnej smernice a širšieho práva Únie a medzinárodného práva prispievajú k tomu, aby sa úvodná veta článku 6 ods. 1 chápala v tom zmysle, že členské štáty musia zabezpečiť, aby poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb vo svojich programoch dodržiavali všeobecnú povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť.

61. Účelom smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je okrem iného umožniť vnútorný trh v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany cieľov všeobecného záujmu.[21] V tejto súvislosti sa opiera o zásadu krajiny pôvodu, podľa ktorej je povinnosťou členského štátu, v ktorého jurisdikcii sú poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb usadení, zabezpečiť, aby dodržiavali pravidlá, ktoré tento štát ukladá v súvislosti s audiovizuálnymi mediálnymi službami určenými verejnosti.[22] V smernici o audiovizuálnych mediálnych službách sa stanovuje minimálny súbor pravidiel,[23] ktoré musia poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb dodržiavať (v „oblastiach koordinovaných touto smernicou“). To umožňuje uložiť všetkým členským štátom povinnosť umožniť cezhraničný príjem audiovizuálnych mediálnych služieb vysielaných poskytovateľmi z iných členských štátov. Žiadny členský štát nemôže v zásade uložiť žiadne obmedzenie z dôvodov, ktoré patria do oblastí koordinovaných smernicou.[24]

[21] Pozri odôvodnenie 104 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[22] Článok 2 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[23] Pozri rozsudky z 22. septembra 2011, Mesopotamia Broadcast a Roj TV (C-244/10 a C-245/10, EU:C:2011:607, bod 34), a z 18. júla 2013, Sky Italia (C-234/12, EU:C:2013:496, ďalej len „rozsudok Sky Italia“, bod 12).

[24] Článok 3 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

62. Smernicou sa teda zavádza súbor spoločných požiadaviek na poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb, ktoré posilňujú vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi a bez ktorých by bolo pre ne ťažké akceptovať cezhraničné audiovizuálne mediálne služby bez predchádzajúcej kontroly a povolenia. Tieto požiadavky zahŕňajú dodržiavanie základných práv, ako sú stanovené v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“),[25] vrátane rešpektovania ľudskej dôstojnosti vyjadreného v jej úvodnom článku.

63. Pokiaľ ide o znenie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, okrem úvodnej vety v jej článku 6 ods. 1 sa aj v jej odôvodneniach 59, 60 a 104 uvádza ochrana ľudskej dôstojnosti ako hodnota, ktorú musí smernica o audiovizuálnych mediálnych službách zabezpečiť. V dôsledku uvedeného, aj keď sa samotnou Chartou nemôžu členským štátom ukladať povinnosti, v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách je jasne zahnutá povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť medzi požiadavkami, ktoré musia členské štáty splniť, aby umožnili riadne fungovanie vnútorného trhu v oblasti audiovizuálnych mediálnych služieb.[26]

64. V odôvodnení 3 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách sa odkazuje na Európsky dohovor Rady Európy o cezhraničnej televízii, prijatý 5. mája 1989[27]. Tento dohovor, z ktorého vychádzal Súdny dvor už pri výklade smernice o audiovizuálnych službách,[28] obsahuje článok 7 s názvom „Zodpovednosť prevádzkovateľa vysielania“, v ktorom sa uvádza, že „všetky zložky programových služieb svojou formou a obsahom musia rešpektovať ľudskú dôstojnosť a základné práva iných“.

65. Dôležitejšia je ešte skutočnosť, že ľudská dôstojnosť je hodnotou obsiahnutou v článku 2 ZEÚ, čo je ustanovenie, v ktorom sa vymenúvajú hodnoty, na ktorých je založená Únia.[29] Uvádza sa v ňom, že tieto hodnoty sú spoločné všetkým členským štátom.

66. Okrem toho sú všetky členské štáty takisto stranami Európskeho dohovoru o ľudských právach (EDĽP). Aj keď tento Dohovor neobsahuje žiadne výslovné ustanovenie, v ktorom by sa vyžadovalo rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) sa stanovuje, že samotnou podstatou EDĽP je rešpektovanie ľudskej dôstojnosti a ľudskej slobody.[30]

67. Ústredný význam ľudskej dôstojnosti zdôrazňujú aj rôzne medzinárodné nástroje vrátane Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN z roku 1948, ktorej preambula a článok 1 sa odvolávajú na pojem ľudskej dôstojnosti.

[25] Odôvodnenie 16 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

[26] S prihliadnutím na okolnosti, aké sú vo veci samej, možno dodať, že v roku 1998 Rada prijala odporúčanie 98/560/ES z 24. septembra 1998 o rozvoji konkurencieschopnosti európskeho odvetvia audiovizuálnych a informačných služieb prostredníctvom podpory vnútroštátnych rámcov zameraných na dosiahnutie porovnateľnej a účinnej úrovne ochrany maloletých a ľudskej dôstojnosti (Ú. v. ES L 270, 1998, s. 48).

[27] Séria európskych zmlúv, č. 132.

[28] Pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. júna 2005, Mediakabel (C-89/04, EU:C:2005:348, bod 41), v ktorom sa vykladajú smernice 89/552 a 98/34/ES, predchodkyne smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, a zo 4. júla 2019, Baltic Media Alliance (C-622/17, EU:C:2019:566, body 69 a 70).

[29] Význam článku 2 ZEÚ zdôraznil Súdny dvor pri mnohých príležitostiach vrátane rozsudku z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, body 30 a 32). V rozsudku zo 16. februára 2022, Maďarsko/Parlament a Rada (C-156/21, EU:C:2022:97, bod 232), Súdny dvor konštatoval, že „je potrebné pripomenúť, že článok 2 ZEÚ nevyjadruje len smerovanie alebo úmysly politickej povahy, ale obsahuje hodnoty, ktoré súvisia… so samotnou identitou Únie ako spoločného právneho poriadku, pričom tieto hodnoty sú konkretizované v zásadách obsahujúcich právne záväzné povinnosti pre členské štáty“.

[30] Pozri napríklad, rozsudky ESĽP, 22. novembra 1995, S. W. v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:1995:1122JUD002016692, bod 44); ESĽP, 29. apríla 2002, Pretty v. Spojené kráľovstvo (CE:ECHR:2002:0429JUD000234602, bod 65), a ESĽP, 25. júna 2024, Ukrajina v. Rusko (vec Krym) (CE:ECHR:2024:0625JUD002095814, bod 1290).

68. Z uvedeného vyplýva, že logickým výkladom úvodnej vety článku 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je, že sa v nej jednoducho opakuje povinnosť, ktorú členské štáty už majú. Len sa ňou uplatňuje všeobecná povinnosť členských štátov rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť na oblasť audiovizuálnych mediálnych služieb, pričom sa v nej jasne stanovuje, že členské štáty musia túto povinnosť uložiť poskytovateľom pri vypracúvaní svojich právnych predpisov upravujúcich audiovizuálne mediálne služby. [31]

69. Z tohto dôvodu sa v odpovedi na prvú časť prvej otázky domnievam, že Súdny dvor by mal konštatovať, že článok 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych službách si vyžaduje, aby členské štáty do svojich právnych predpisov upravujúcich audiovizuálne mediálne služby zahrnuli všeobecný zákaz pre poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb týkajúci sa nerešpektovania ľudskej dôstojnosti v ich programoch.

b) Zákaz nekvalitného obsahu

70. V druhom rade sa vnútroštátny súd prvou otázkou takisto pýta, či sa v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách ukladá členským štátom povinnosť zakázať nekvalitné programy. Z tejto otázky vyplýva, že vnútroštátny súd mal na mysli programy, ako sú dve sporné vysielania, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť.

71. Podľa môjho názoru a ako tvrdila švédska vláda na pojednávaní, sa v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách neupravuje obsah programov z hľadiska ich kvality.

72. Možno však takisto povedať, že zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti ovplyvňuje obsah programov, keďže tento obsah nemôže nerešpektovať ľudskú dôstojnosť, a že v tomto zmysle smernica o audiovizuálnych mediálnych službách zasahuje do obsahu programov. Okrem požiadavky, aby program neporušoval ľudskú dôstojnosť a aby dodržiaval ďalšie povinnosti uložené v rámci koordinovaných pravidiel smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, však tento akt do obsahu programu ďalej nezasahuje.

73. Na záver možno konštatovať, že vnútroštátne opatrenie, ktoré umožňuje sankcionovať poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb, ktorých vysielanie narúša hodnotu ľudskej dôstojnosti, patrí do pôsobnosti smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

74. Naopak, vnútroštátne opatrenie, v ktorom sa stanovujú sankcie pre programy, ktoré sú len nekvalitné, nepatrí do koordinovaných oblastí smernice.

75. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či žalobcovia v konaní vo veci samej boli pokutovaní za nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti, alebo skôr za nekvalitné programy.

76. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na prvú otázku odpovedal takto: Pôsobnosť smernice o audiovizuálnych mediálnych službách v spojení s jej cieľmi zahŕňa všeobecný zákaz programov, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť. V smernici o audiovizuálnych mediálnych službách sa okrem zákazu nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a ďalších podmienok uložených v oblastiach koordinovaných smernicou nereguluje obsah programov.

[31] Ako to elegantne zhrnula generálna advokátka V. Trstenjak v návrhoch, ktoré predložila v spojených veciach NS (C-411/10, EU:C:2011:610, bod 112), „ľudská dôstojnosť [sa] musí nielen ‚rešpektovať', ale aj ‚ochraňovať'".

2. Druhá otázka – podrobnejšie alebo prísnejšie vnútroštátne pravidlá

77. Článok 4 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách umožňuje členským štátom zaviesť za určitých podmienok prísnejšie pravidlá v oblastiach koordinovaných smernicou. Znie takto:

„Členské štáty majú naďalej možnosť požadovať od poskytovateľov mediálnych služieb, na ktorých sa vzťahuje ich právomoc, aby dodržiavali podrobnejšie alebo prísnejšie pravidlá v oblastiach koordinovaných touto smernicou, za predpokladu, že takéto pravidlá sú v súlade s právom Únie.“

78. Svojou druhou otázkou vnútroštátny súd žiada o výklad tohto ustanovenia alebo presnejšie by chcel vedieť, či môžu členské štáty za takýchto prísnejších pravidiel rozlišovať medzi rôznymi druhmi poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb.

79. Podľa môjho názoru je táto otázka prípustná len vtedy, ak by niektoré z pravidiel vnútroštátneho práva, ktoré sú predmetom sporu v prejednávaných veciach – t. j. zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti alebo zákaz nekvalitných programov –, mohli byť chápané ako takéto prísnejšie alebo podrobnejšie pravidlá.

80. Tak to však v tomto prípade nie je.

81. Tento zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti sa v článku 6 ods. 1 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách ukladá ako všeobecná požiadavka a nie je „prísnejším“ pravidlom.

82. Zákaz nekvalitných programov nie je pravidlom, ktoré by patrilo do oblastí koordinovaných smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách, a preto nepatrí do pôsobnosti jej článku 4 ods. 1.

83. Zdá sa tak, že odpoveď na druhú otázku nemôže byť pre vnútroštátny súd užitočná,[32] a preto by mal Súdny dvor odmietnuť odpovedať na ňu z dôvodu neprípustnosti.

84. Keďže sa však druhá otázka týkala aj toho, či sa s rôznymi poskytovateľmi audiovizuálnych mediálnych služieb môže zaobchádzať rozdielne, dodala by som, že pokiaľ ide o zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti, musí sa vzťahovať na všetkých poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb bez rozdielu.

85. Pokiaľ však ide o zavedenie prísnejších pravidiel v oblastiach koordinovaných smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách, čo nie je situácia v prejednávaných veciach, Súdny dvor vysvetlil, že je možné rozlišovať medzi rôznymi druhmi poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb. Ak sa rôzni prevádzkovatelia nachádzajú v objektívne rôznych situáciách, nič neprekáža tomu, aby sa im uložili rôzne pravidlá.[33] V rozsudku Sky Italia zastával Súdny dvor

[32] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny (C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, body 44 a 45 a citovaná judikatúra).

[33] Takéto riešenie je v skutočnosti v súlade so všeobecnou zásadou rovnosti zakotvenou v článku 20 Charty. Vo vysvetlivkách k [Charte] (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17), vo vysvetlivke k článku 20 – Rovnosť pred zákonom, sa stanovuje: „Tento článok zodpovedá všeobecnej právnej zásade, ktorá je obsiahnutá vo všetkých európskych ústavách a bola tiež uznaná Súdom ako základná zásada práva Spoločenstva (rozsudok z 13. novembra 1984 vo veci 283/83 Racke, Zb. 1984, s. 3791, rozsudok zo 17. apríla 1997 vo veci 15/95 EARL, Zb. 1997, s. I–1961, a rozsudok z 13. apríla 2000 vo veci 292/97 Karlsson, Zb. 2000, s. 2737).“ Podľa zásady rovnosti sa nielenže musí s porovnateľnými situáciami zaobchádzať rovnako, ale s rôznymi situáciami sa musí zaobchádzať rôzne, pokiaľ neexistuje dôvod, aby sa s nimi zaobchádzalo rovnako. Pozri v tomto smere rozsudok zo 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia a i. (C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 55).

názor, že je možné stanoviť kratšie hodinové limity reklamy pre vysielateľov platenej televízie ako pre vysielateľov bezplatne šírenej televízie. Takéto rozlišovanie bolo opodstatnené, pretože prví z nich mohli pokryť svoje náklady z predplatného, ktoré si vyberali ich zákazníci, zatiaľ čo druhí mohli byť financovaní len z iných zdrojov. [34]

86. Ak by sa zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti považoval za prísnejšie pravidlo v oblasti koordinovanej smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách (*quod non*), neexistoval by žiadny dôvod na odlišné zaobchádzanie s poskytovateľmi internetových služieb oproti iným druhom poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb. Pokiaľ ide o účel takéhoto pravidla, poskytovatelia audiovizuálnych služieb nie sú v objektívne odlišnom postavení.

87. Pokiaľ ide o zákaz nekvalitného obsahu programu, smernica o audiovizuálnych mediálnych službách nebráni členským štátom v tom, aby s tradičnými televíznymi vysielateľmi a internetovými vysielateľmi, ktorí nie sú klasickými televíznymi stanicami, zaobchádzali rozdielne. Táto otázka nepatrí pôsobnosti danej smernice.

88. Vzhľadom na uvedené Súdnemu dvoru navrhujem, aby na druhú otázku neodpovedal.

3. Tretia otázka – hranice konformného výkladu

89. Tretia otázka vnútroštátneho súdu vychádza z predpokladu, s ktorým sa stotožnila väčšina senátu vnútroštátneho súdu, že v existujúcich gréckych právnych predpisoch sa internetovým spravodajským portálom, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby, neukladá všeobecná povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť. Podľa gréckeho práva, ako ho vykladá väčšina, by preto neexistoval žiadny právny základ na uloženie sporných sankcií. [35]

90. Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či je povinný vykladať vnútroštátne právo v tom zmysle, že sa ním ukladá zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti aj internetovým spravodajským portálom, ktoré poskytujú aj audiovizuálne mediálne služby, aj keď by to viedlo k uloženiu sankcií.

91. Existuje dlhá línia judikatúry, ktorá potvrdzuje, že smernice nesmú samy osebe ukladať povinnosti jednotlivcom. [36] Tie im môžu byť uložené len transponovaním smerníc do vnútroštátneho práva. V dôsledku uvedeného sa povinnosť rešpektovať ľudskú dôstojnosť nemôže portálom Makeleio a Zougla uložiť samotnou smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách.

[34] Pozri v tom zmysle rozsudok Sky Italia, body 20 a 21.

[35] Komisia vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o prípustnosť tejto (a druhej) otázky. Domnieva sa, že vnútroštátny súd založil túto otázku na – *prima facie* – nesprávnom predpoklade, že transpozícia smernice o audiovizuálnych mediálnych službách do vnútroštátneho práva nezahŕňa internetových vysielateľov, ktorí nie sú zároveň klasickou televíznou stanicou. V prejudiciálnom konaní však Súdny dvor nemá možnosť určovať význam vnútroštátneho práva. Vnútroštátny súd jasne vysvetlil, že medzi sudcami rozhodujúceho senátu existuje nezhoda v otázke výkladu vnútroštátneho práva, ale že väčšina zastáva stanovisko, na ktorom je táto otázka založená. Súdny dvor by preto mal na túto otázku odpovedať za predpokladu, že sa ňou myslí to, čo vnútroštátny súd uviedol vo svojich návrhoch na začatie prejudiciálneho konania.

[36] Táto línia judikatúry sa začala rozsudkom z 26. februára 1986, Marshall (152/84, EU:C:1986:84, bod 48). Novšie potvrdenie tejto judikatúry pozri v rozsudkoch zo 7. augusta 2018, Smith (C-122/17, EU:C:2018:631, body 42 a 43), a z 18. januára 2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33, bod 32).

92. Ak smernica nebola do vnútroštátneho práva transponovaná riadne alebo v plnom rozsahu, vnútroštátne súdy sú povinné zosúladiť vnútroštátne právo s touto smernicou prostredníctvom výkladu, ako to pôvodne vysvetlil Súdny dvor v rozsudku von Colson a Kamann [37]. Vnútroštátny súd je povinný urobiť „všetko, čo je v jeho právomoci“, aby v konkrétnom prípade zabezpečil účinnosť smernice. [38] Je možné, že bude musieť dokonca zmeniť svoju ustálenú judikatúru, ak je založená na výklade vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. [39]

93. Účelom konformného výkladu je teda dosiahnuť v konkrétnej veci výsledok, ktorý by zodpovedal výsledku, ktorý by nastal, keby bola smernica riadne implementovaná. [40]

94. V týchto prípadoch je požadovaným výsledkom uloženie povinnosti portálom Makeleio a Zougla rešpektovať ľudskú dôstojnosť v audiovizuálnych programoch, ktoré sprístupňujú verejnosti.

95. Takýto výklad vnútroštátneho práva by však v prejednávaných veciach zakladal kvázi trestnoprávnu zodpovednosť, keďže by umožňoval uložiť správne sankcie za porušenie takto vyložených povinností.

96. Veľmi skoro po stanovení povinnosti jednotného výkladu Súdny dvor takisto jasne uviedol, že táto povinnosť má svoje hranice. [41] Jedna hranica by sa dosiahla, ak by konformný výklad mal za následok určenie alebo sprísnenie trestnoprávnej zodpovednosti osôb, ktoré konajú v rozpore s ustanoveniami smernice. [42]

97. Toto obmedzenie je odrazom zásady zákonnosti vyjadrenej zásadou *nullum crimen, nulla poena sine lege*. Táto zásada je zakotvená v článku 49 Charty a článku 7 EDĽP.

98. Zásada zákonnosti v skratke znamená, že osoba nemôže byť trestne alebo kvázi trestne [43] zodpovedná za čin, ktorý nebol v čase jeho vykonania zakázaný *zákonom*.

99. Keďže sa konformný výklad uskutočňuje po spáchaní trestného činu, možno ho chápať ako uloženie trestnej zodpovednosti *post festum*. [44]

[37] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 1984, von Colson a Kamann (C-14/83, EU:C:1984:153).

[38] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i. (C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, bod 118).

[39] Rozsudok z 19. apríla 2016, DI (C-441/14, EU:C:2016:278, bod 33).

[40] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i. (C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, bod 119).

[41] Preto v rozsudku z 13. novembra 1990, Marleasing (C-106/89, EU:C:1990:395, bod 8), Súdny dvor uviedol, že vnútroštátny súd má povinnosť nájsť riešenie prostredníctvom výkladu „v čo najväčšej možnej miere“. Od rozsudku zo 16. júna 2005, Pupino (C-105/03, EU:C:2005:386), sa hranica konformného výkladu vyjadruje pojmom „contra legem“ [tamže, bod 47, a nedávny rozsudok z 25. januára 2024, Sofijski gradski săd (C-722/22, EU:C:2024:80, bod 24 a citovaná judikatúra)].

[42] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. októbra 1987, Kolpinghuis Nijmegen (C-80/86, EU:C:1987:431, bod 13). Pozri tiež rozsudky z 3. mája 2005, Berlusconi a i. (C-387/02, C-391/02 a C-403/02, EU:C:2005:270, bod 74), a z 20. decembra 2017, Vaditrans (C-102/16, EU:C:2017:1012, bod 56 a citovaná judikatúra).

[43] Súdny dvor už stanovil, že zásada zákonnosti, ktorá sa zvyčajne uplatňuje v oblasti trestného práva, sa vzťahuje aj na správne sankcie. Pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. októbra 2010, SGS Belgium a i. (C-367/09, EU:C:2010:648, body 39 a 61), a z 24. marca 2021, Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze (C-870/19 a C-871/19, EU:C:2021:233, body 49 a 50). Ako uviedla generálna advokátka Kokott, v skutočnosti nič nebráni tomu, aby sa podstata zásady zákonnosti trestných činov a sankcií použila na usmernenie v súvislosti so správnymi sankciami (pozri jej návrhy vo veci SGS Belgium a i., C-367/09, EU:C:2010:440, bod 37).

[44] V tomto vyjadrení je určitý paradox. Súdny výklad totiž nevytvára nové právo, ale len konštatuje, aké bolo právo od svojho vzniku. Preto je takisto možné tvrdiť, že predmetná právna povinnosť existovala v čase, keď bol trestný čin spáchaný. Ďalším dôležitým prvkom je však aj subjektívny prvok, a to, že osoby, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy, mohli dostatočne jasne vedieť, ktoré povinnosti im ukladajú dostupné právne predpisy. Tvorivý súdny výklad by teda skutočne mohol súvisieť s tvorbou práva.

100. V prejednávaných veciach sa zdá, že väčšina Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada) a žalobcovia v konaní vo veci samej vychádzajú z toho, že zásada zákonnosti si vždy vyžaduje v platnom právnom predpise výslovný odkaz na všetky subjekty, na ktoré sa vzťahuje. Keďže toto chýbalo v gréckych právnych predpisoch, v ktorých sa výslovne neuvádzali internetové spravodajské portály, ktoré ponúkajú aj audiovizuálne mediálne služby, treba dospieť k záveru, že žalobcovia nevedeli, že zákaz vysielania programov, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť, sa vzťahuje aj na ne. Tak by sa dosiahla hranica konformného výkladu.

101. V judikatúre Súdneho dvora alebo ESĽP sa však nevyžaduje výslovné uvedenie v právnych predpisoch, aby boli splnené požiadavky zásady zákonnosti. Kľúčovým prvkom je, aby dotknutá osoba mohla predpokladať, že sa zákaz týka aj jej činnosti.

102. ESĽP preto vysvetlil, že „článok 7 sa pri použití pojmu ‚právo' [angl. „law"] vzťahuje na ten istý pojem, ktorý je v EDĽP použitý na inom mieste (angl. „law" – prekladané tiež ako „zákon"). Pojem zahŕňa tak pozitívne právo, ako aj judikatúru a obsahuje aj dodržiavanie kvalitatívnych požiadaviek, medzi nimi požiadavku prístupnosti a predvídateľnosti" [45].

103. Súdny dvor takisto na základe judikatúry ESĽP dospel k záveru, že požiadavka, že trestný čin a sankcia musia byť jasne stanovené v právnych predpisoch, „je splnená vtedy, keď osoba podliehajúca súdnej právomoci môže zo znenia relevantného ustanovenia a za pomoci výkladu, ktorý mu dávajú súdne orgány, zistiť, aké konania alebo opomenutia zakladajú jej trestnú zodpovednosť" [46].

104. Zásadu zákonnosti trestných činov a trestov preto nemožno vykladať tak, že vylučuje postupné objasňovanie pravidiel trestnej zodpovednosti prostredníctvom súdneho výkladu každého jednotlivého prípadu pod podmienkou, že výsledok je primerane predvídateľný v čase, keď došlo k porušeniu, najmä vzhľadom na výklad, ktorého sa v danom čase pridŕžala judikatúra týkajúca sa dotknutého právneho ustanovenia. [47]

105. Stručne povedané, podstatou zásady zákonnosti je požiadavka, aby potrestaná osoba vedela alebo nemohla prehliadnuť, že jej konanie je zakázané.

106. Podľa podrobnejšieho vysvetlenia Súdneho dvora rozsah pojmu predvídateľnosť závisí do veľkej miery od obsahu predmetného textu, od oblasti, na ktorú sa vzťahuje, ako aj od počtu a povahy osôb, ktorým je určený. Predvídateľnosť zákona tak nebráni tomu, aby dotknutá osoba bola nútená využiť odbornú radu s cieľom posúdiť spôsobom primeraným okolnostiam prípadu dôsledky, ktoré môžu z daného aktu vyplývať. Ide najmä o odborníkov zvyknutých na povinnosť vynakladať veľkú obozretnosť pri výkone svojej profesie. Je tiež možné od nich očakávať, že s osobitnou obozretnosťou posúdia riziká, ktoré táto profesia zahŕňa. [48]

107. V prejednávaných veciach preto vnútroštátny súd v zásade nemôže konštatovať trestnú zodpovednosť žalobcov za nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti na základe konformného výkladu vnútroštátneho práva. Neplatilo by to len v prípade, že by vnútroštátny súd zastával názor, že títo žalobcovia mohli na základe gréckych právnych predpisov, ktoré existovali v príslušnom čase, aj

[45] Rozsudok ESĽP, 22. júna 2000, Coëme a i. v. Belgicko (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, bod 145 a citovaná judikatúra).

[46] Rozsudok z 3. mája 2007, Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, bod 50). Pozri tiež rozsudok z 24. marca 2021, Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze (C-870/19 a C-871/19, EU:C:2021:233, bod 49).

[47] Rozsudky z 22. októbra 2015, AC-Treuhand/Komisia (C-194/14 P, EU:C:2015:717, bod 41), a z 27. júna 2024, Mylan Laboratories a Mylan/Komisia (C-197/19 P, EU:C:2024:550, bod 156 a citovaná judikatúra).

[48] Rozsudky z 5. mája 2022, BV (C-570/20 P, EU:C:2022:348, bod 43), a z 27. júna 2024, Mylan Laboratories a Mylan/Komisia (C-197/19 P, EU:C:2024:550, bod 157 a citovaná judikatúra).

keď sa tieto právne predpisy výslovne nevzťahovali na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby, predvídať, že sa zákaz vysielania programov so zakázaným obsahom týka aj ich.[49]

108. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či žalobcovia v konaní vo veci samej mohli v čase odvysielania sporných programov predvídať, že zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a trest za jeho porušenie sa týka aj ich činnosti, hoci sú internetovými spravodajskými portálmi, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálne služby.[50] Ak si museli byť vedomí takéhoto zákazu, potom potvrdenie takejto povinnosti prostredníctvom výkladového objasnenia gréckych pravidiel nemusí nevyhnutne prekročiť hranicu konformného výkladu, ktorú ukladá zásada zákonnosti.

4. Štvrtá a piata prejudiciálna otázka

109. Štvrtá a piata otázka sú položené pod podmienkou, že Súdny dvor odpovie na prvú otázku záporne, t. j. že smernica o audiovizuálnych mediálnych službách si nevyžaduje zavedenie všeobecného zákazu programov, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť, a zákazu nekvalitných programov.

110. Keďže som navrhla, aby Súdny dvor na túto otázku odpovedal kladne, na štvrtú a piatu otázku nie je potrebné odpovedať.

111. Podľa môjho názoru by mal Súdny dvor v odpovedi na prvú otázku vysvetliť, že v smernici o audiovizuálnych mediálnych službách sa neupravuje kvalita vysielaných programov, a preto nezakazuje nekvalitné programy. Keďže však vnútroštátny súd vysvetlil, že časť b) prvej otázky, ktorá sa týka nekvalitného obsahu programu, sa týka programov rovnakého druhu, ako sú tie, o ktoré ide v prejednávanej veci, v skutočnosti sa pýta na to isté ako časť a) tejto otázky, ktorá sa týka nerešpektovania ľudskej dôstojnosti. V prejednávanej veci sa teda vnútroštátny súd nezaoberá žiadnou otázkou týkajúcou sa zákazu nekvalitných programov podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré idú nad rámec zákazu nerešpektovania ľudskej dôstojnosti.

112. Na základe uvedeného zastávam názor, že na štvrtú a piatu otázku nie je potrebné odpovedať.

[49] Pripomínam, že ESR v prejednávaných veciach uložila štyri pokuty. V prípade portálu Makeleio bola prvá pokuta stanovená za podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči osobám z dôvodu ich sexuálnej orientácie. S touto pokutou nie je problém, keďže bola založená na jasnom zákaze stanovenom v zákone č. 4779/2021, ktorým sa transponovala smernica o audiovizuálnych mediálnych službách a v ktorom sa stanovovali pokuty s odkazom na skoršie zákony. Druhá pokuta uložená portálu Makeleio a obe pokuty uložené spoločnosti Zougla však vychádzali zo skorších právnych predpisov, v ktorých sa poskytovateľom internetových služieb výslovne neukladali žiadne povinnosti tohto druhu. Z tohto dôvodu väčšina vnútroštátneho súdu zastávala názor, že sporné pokuty sú v rozpore so zásadou zákonnosti.

[50] Na podporu takéhoto záveru Komisia uvádza, že žalobcovia si museli byť vedomí, že v etickom kódexe novinárskeho vysielania, prijatom prezidentským dekrétom č. 77/2003, sa zakazuje obsah, ktorý nerešpektuje ľudskú dôstojnosť, ako aj vysielanie nekvalitného obsahu. Aj keď tento kódex nie je záväzným právnym nástrojom, možno ho zohľadniť pri posudzovaní predvídateľnosti právnych povinností. Z judikatúry ESĽP totiž vyplýva, že takéto akty môžu zohrávať úlohu pri posudzovaní toho, či bola povinnosť „predpísaná zákonom“ v zmysle článku 7 EDĽP. V rozsudku ESĽP, 6. apríla 2010, Flinkkilä a i. v. Fínsko, (CE:ECHR:2010:0406JUD002557604, body 63 až 68), tento súd konštatoval, že hoci právne predpisy neboli presné, usmernenia pre novinárov a prax Rady pre masmédiá poskytovali dokonca prísnejšie pravidlá ako samotný trestný zákon. ESĽP preto konštatoval, že predmetná povinnosť v tejto veci bola „predpísaná zákonom“, a trest bol preto v súlade so zásadou zákonnosti.

IV. Návrhy

113. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré mu položila Symvoulio tis Epikrateias (Štátna rada), takto:

1. Pôsobnosť článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2018/1808 zo 14. novembra, sa v spojení s cieľmi tejto smernice

   má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa všeobecný zákaz programov, ktoré nerešpektujú ľudskú dôstojnosť.

   V smernici o audiovizuálnych mediálnych službách sa okrem zákazu nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a ďalších podmienok uložených v oblastiach koordinovaných smernicou nereguluje obsah programov.

2. Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na prvú prejudiciálnu otázku nie je potrebné, aby Súdny dvor odpovedal na druhú prejudiciálnu otázku.

3. Zásada zákonnosti zakotvená v článku 49 ods. 1 prvej vete Charty základných práv Európskej únie bráni tomu, aby vnútroštátny súd uznal osobu za trestne zodpovednú za nerešpektovanie ľudskej dôstojnosti na základe konformného výkladu vnútroštátneho práva, pokiaľ táto osoba nemohla podľa gréckych právnych predpisov, ktoré existovali v príslušnom čase, predvídať, že zákaz vysielania programov s obsahom nerešpektujúcim ľudskú dôstojnosť sa týka aj jej, aj keď sa právne predpisy výslovne nevzťahovali na internetové spravodajské portály, ktoré vysielajú aj audiovizuálne mediálny služby.

   Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či žalobcovia v konaní vo veci samej mohli v čase, keď odvysielali sporné programy, predvídať, že zákaz nerešpektovania ľudskej dôstojnosti a trest za jeho porušenie sa týka aj ich činnosti. Ak si museli byť vedomí takéhoto zákazu, potom potvrdenie takejto povinnosti prostredníctvom výkladového objasnenia gréckych pravidiel nemusí nevyhnutne prekročiť hranicu konformného výkladu, ktorú ukladá zásada zákonnosti.

4. Na štvrtú a piatu otázku nie je potrebné odpovedať.